

neg
mert az

ak 7.- lei

FLA
TORIEI 2.

ny
szó
edgyes

pef Anzeige Sibiu

Ugyint: Tűs-
kulcs ellen. Ma-
t rendeljen!
ban
gyógyszer-

R Fióküzlet
Egeres

szeregett és szé-
nal készit és
on

és ládagyar
-t) 1 szám

rárugyar
szám
yca: Juvara, Cluj
roskedés
y, azat és
nabaváltál
mint kineztat
knakl

regozés,
tezés,
glói, háztartási
ok, táblaüveg,
reállandények
eszerzési forrás

ndor
lfnál
Cal. R. Ferdi-
e J.-ut) 37. sz.
palota mellett.
Endotalll

Előfizetőknek az Uj Kelet Hetilapja ingyen mellékelve

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Fop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és Kiadóhivatal — 977
K. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 340
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ek
Egy szám	— 1.50 ek

1924 március 21 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 67. szám

5684. Adár sáni 15

Háboru vagy béke

Az a két riasztó jelentés, amely tegnap és ma érkezett a világpolitikai helyzetről, már jóval több, mint egyszerű falrafestés az ördögnek. Az ördög itt van és rávesoritja éles fogait Európára. A tegnapi Ramsay Macdonald jelentette ki az alsóházban, hogy a tengeri háboru lehetőségei az utóbbi időben lényegesen előrenyomultak és csak bölcs önmérséklettel lehet visszaszorítani a fenyegető rémet. Meg kell őrizni a világ hitét az angol nemzet békeszeretében, mert különben a konfliktus elkerülhetetlen. Mára viszont a párisi „Humanité” közöl szenzációs leleplezést arról, miként akar Franciaország flottabázist teremteni a belga partokon Anglia ellen. A lap szerint ugyanis az angol admirális a német flotta elpusztítása után most már nyitlan a francia tengeri haderő tönkretételére törekszik és így akarja megfiztatni a Földközi-tengert, amelyre az erős francia tengerészet állandóan veszélyeztetni Anglia számára az Indiába vezető utat. Meddő kísérlet volna annak eldöntése, hogy ebben a vitában ki a támadó és ki a védekező fél. Erre a kérdésre a két jelentés homlokegyenest ellenkező feleletet ad, de a konklúzió mindkét esetben ugyanegy: a háboru. A háboru, amelyet a politikusok véleménye szerint kérésletetni lehet ugyan, de elkerülni nem.

Hatéves béke után ide jutott tehát Európa. Az angol miniszterelnök véleménye szerint a helyzet e pillanatban nem kevésbé feszült, mint közvetlenül a háboru kitörése előtti években. És vajon mit tesznek az államok a közelgő háboru veszedelem elhárítására? Vajon összeülnek-e komoly beható tanácskozásra, hogy megvitassák a lét, vagy nemlét, a fenmaradás, vagy elmerülés szörnyű problémáját? Vajon tesznek-e kísérleteket a rohanó veszedelem megállítására. Ellenkezőleg. Az államok a háboru veszedelem hírére fegyverkezéssel felelnek. Minden új francia hadihajóra Anglia kettővel felel és minden új angol repülőgép hírére Franciaország ötöt gyárt. Ez a fegyverkezés akaratlannal is olyan veszedelmes energiákat halmaz fel az államokban, amelyeknek előbb-utóbb robbanniuk kell. Az emberiség fellélegzett, amikor néhány hónappal ezelőtt a munkáskormány került uralomra és az a remény ébredett, hogy Ramsay Macdonald erőteljes, férfias gesztussal fog véget vetni az európai harci zajnak. Ezekből a reményekből, sajnos, eddig vajmi kevés vált valóra. Egészen biztos, nem a munkáskormány szándékain mulott, hogy a békekilátások ma sokkal halványabbak, mint néhány hónappal ezelőtt voltak. Elvégre mindenki tisztában volt vele, hogy a világ arculatát nem lehet márcól-holnapra megváltoztatni és nem lehet a reakciós militarista Európából egy varázsszóra demokratikus és pacifista Európát teremteni. Az angol kormány nemis a szándékai, inkább a cselekedetei miatt keltett csalódást a bizakodókban. Ezek a cselekedetek lanyhák és tétovák és szinte neveltséges óvatossággal igyekeznek megközelíteni az igazi célt. A munkáskormánynak meg van kötve mind a két keze. Ha egy lépéssel tovább megy, mint amennyire kényes parlamenti helyzete megengedi, azonnal elvesztette politikai alapját és át kell adnia helyét egy tisztán polgári kormánynak. Egy egészen jelentéktelen kérdésben már leszavazta egyszer a parlament. Ez a jelenség mementó volt arra, hogy a kormánynak, ha helyén akar maradni, folytatnia kell az óvatos taktikázás politikáját. A baj forrása tehát ott van, hogy míg a békeszándék csak óvatosan és tapogatózva törhet napfényre, addig a háborus uszítás és harci kedv szabadon csaponghat és ejtethet meg az európai népek szívét. Egyetlen momentum van csupán, amely némi reménységet nyújt, hogy a népek mégis

összefognak a háboru veszedelem elhárítására és ez az egyre inkább előtérbe nyomuló gazdasági krízis. Az első állam, amely ezt a momentumot felismerte, Oroszország volt. Csicserin külügyi népbiztos mai nyilatkozata komoly intelem Európa összes népeihez. A politikai tendenciákat alá kell rendelni a gazdaságiaknak, mondja Csicserin és ez az a megváltó szó, amely kitéritheti irányukból az újabb vérontás felé haladó népeket. Talán az álta-

lános gazdasági leromlás, az életnivónak folytonos süllyedése, a feltarthatatlan drágulás észre fogja téríteni a népeket és rá fognak jönni arra, hogy az újabb háboru nemhogy segítene ezen, de még nagyobb gazdasági nyomorba fogja dönteni a világot. Ennek a momentumnak erősödésében és győzelmében kell bizniok mindazoknak, akik igaz szívvvel akarják, hogy az emberiség végre nyugalomhoz jusson.

Sorozatos politikai gyilkosságok Bulgáriában

Ki akarják irtani a parasztpárt híveit. Halálraírték három agráriust. Névtelen levelekkel terrorizálják Stambulinszky híveit. Jugoszlávia fejtesszi hadseregét

(Belgrad, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szkupstinában Pesics tábornok, hadügyminiszter hosszabb beszédben fejtegette a hadsereg fejlesztésének szükségességét és kérte, hogy a hadsereg költségvetését, amely egymilliárd kilencszázmillió dinárt tesz ki, szavazzák meg. A szkupstina a költségvetést elfogadta.

Szofia, március 20. Tegnap hirdette ki ítéletét a corlovafti törvényszék a parasztpárt vezetőemberei ellen indított perben. Az volt ellenük a vád, hogy a junius kilencediki államcsiny után ellenforradalmat akartak csinálni. Három vádlottat kötélláttal halálra ítélték, huszonnyolcat pedig tíz évi sulyosított börtönrre. A végzés kihirdetése után két halálraírtelt szökést kísérelt meg, de a feyházörök agyonlőtték őket.

Vasárnap a parasztpárt gyűlést tartott Ormanti

Franciaország tengeri háborura készül Anglia ellen

Nagyrányu hadikészülődések vannak Belglumban is. Titkos katonai szerződés van Franciaország és Belglum között. A „Humanité” szenzációs leleplezésel

(Róma, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz fővárosban kínos feltűnést keltett egy kiváló angol politikusnak a „Berliner Tageblatt” londoni levelezője előtt tett nyilatkozata. A politikus tentartja azt a meggyőződését, hogy Csehszlovákia és Franciaország között titkos szerződés van, ami újabb bizonyítéka annak, hogy Franciaország minden eszközzel küzd Olaszországnak a Földközi-tengeren való kifejlődése ellen. Az is látszik belőle, hogy Csehszlovákia elégedetlen az olasz-jugoszláv szerződés miatt, amely

veszélyezteteti a csehek domináló helyzetét a kisantatban.

A londoni sajtó is élénken foglalkozik a cseh-francia titkos szerződéssel. A „Daily Chronicle” azt írja, ha az okmányok tényleg valódiak, nagyon jellemző képet adnak arról a tevékenységről, amelyet Franciaország kifejtett Csehszlovákiában és Jugoszláviában.

Páris, márc. 20. A szocialista „Humanité” brüsszeli levelezője érdekes cikket írt Franciaországnak arról a tervéről, hogy belga partvidéken megerősítse magát és egy esetleges

Anglia ellen irányuló tengeri háboru

esetében flotta támaszpontokat építsen. A lap megállapítja, hogy a német flotta felosztása után az angol admirális nagy előkészületet tett Franciaország és más Földközi-tengeri hatalom ellen, amelyek az India felé vezető utat veszélyeztethetnek. De Franciaország is kiépti tengerészetét és repülőgéppályományát. Az előkészületek arra vallanak, hogy Anglia ellen irányulnak.

A lap szerint a Szaharába küldött autöexpedíciók egyedüli célja az volt, hogy előkészítsék annak a vasutvonalnak a kiépítését, amellyel milliónál több ember majd négereket vinni Franciaországba, anélkül, hogy ezt

községben. A gyűlésen Ileanow képviselő is felszólalt. Este fegyveres emberek megtámadták Ilea Apostolow vendéglőt, akinek a helyiségében a gyűlést tartották és meggyilkolták. Hasonló politikai gyilkosság történt Kiustendil városában, ahol egy Starsinski nevű fiatalember revolverral három embert agyonlőtt, egyet pedig halálosan megsebesített.

A fővárosban tartozkodó agrárius képviselők névtelen leveleket kaptak, amelyben

halállal fenyegetik őket,

ha merényletet kísérelnének meg a kormány, vagy a katonai liga tagjai ellen. A levél tudtukra adja a parasztpárti képviselőknek, hogy hivaikkal együtt mind egy szálíg kipusztítják őket, ha továbbra is folytatják a tömegeknek a kormány ellen való fel-lázítását.

az angol tengeralttjárók megakadályozhatnák.

A belga partvidéken kétségtelenül francia hadműveleti bázis fog létesülni. Abból kiindulva, hogy amikor a világháboruban a német csapatok Ostende és Zeebrügge előtt voltak, az egész tengerpartot uralták, arra lehet következtetni, hogy most, amikor Belglum és Franciaország között titkos katonai szövetség van, a belga kormány készülődései a francia haditengerészet felszólítására és annak érdekében történnek. Ezt bizonyítja az is, hogy

Zeebrüget erődítménnyé alakítják át.

A jelentéktelen belga flotta, amely csak a háboru vége óta van, elhagyta Antwerpen és ezennel Brügge lesz a főkikötője. Alig pár kilométernyire Zeedelghemtől, akárcsak Zeebrüggeben, óriási kaszárnyákat építenek a kikötőben. Jabbeke városában és környékén municióraktárakat építenek, a meglévő katonai intézményeket pedig megerősítik. A belga nehéz tüzérség, amely eddig Antwerpenben volt, Flondriába ment át, ahol gyárakat létesítenek hadianyagok előállítására és kijavítására.

Russelaierében új szikratáviró állomást rendeztek be.

A belga honvédelmi minisztérium átvette Zeebrügge kikötőjének védelmi felszerelését, a tengeralttjáró-menedék helyét és azokat a dokkakat, amelyeket a németeknek fel kellett adniok. A belga parlament előtt fekszik már a törvényjavaslat Zeebrügge kikötőjének kiépítéséről, ami a háboru előtt hetvenhárommillióba került volna. Ez a vállalkozást a Banque de Belge fogja finanszírozni, amelynek szoros nexusai vannak a Comité de Forges francia nagyipari hitelintézettel. Tizenkétmilliót előirányoztak arra is, hogy Zeebrügge és Északfranciaország között vasutat építsenek.

A drága Bécs

Emelkednek az árak. A gazdasági élet normalizálódása. Stábil pénz, emelkedő árak. A drágaság oka

Bécs, márc. 20. Az Uj Kelet munkatársától.) Több mint egy esztendeje, hogy Ausztria pénze, a sokat gunyolt és becsmértelt osztrák korona a zürichi tőzsdén, ahol a valutaügyek oberkommandója a világ gazdasági életét intézi, stabilizálódott. Több mint egy esztendeje, hogy az osztrák korona rohamos elértéktelenedése megszűnt, az árak emelkedése alábbhagyott, sőt egyes cikkek olcsóbbak lettek. Ez a pénzügyi javulás magával hozta azután a gazdasági élet megélénkülését is.

Az utóbbi hetekben azután ismét emelkedni kezdtek az árak. Az osztrák pénz továbbra is stabil marad Zürichben, továbbra is 81.65 körül jegyezték, az árak mégis emelkedő tendenciát mutattak. Megdrágultak az élelmiszerek, megdrágultak az iparcikkek, a kis osztrák köztársaság lakossága, amely a fjómódhoz és az aránylagosan zavartalan és gondtalan élethez már hozzászokott, kezdett nyugtalanogni és ez a nyugtalanság váltotta ki a legutóbbi hetek nagy eseményét: a banktisztviselők sztrájkját.

Alkalmam volt Bécs egyik legtekintélyesebb nagykereskedőjével beszélgetni, aki Ausztria mai gazdasági helyzetéről a következőket mondotta:

— *Semmi ok sincs arra, hogy akár az itteni lakosságot, akár itt vásárolni akaró külföldieket elrejtse az árak emelkedése.* Ez az emelkedés egyáltalában nem olyan nagyarányú, mint azt egyesek tendenciózusán beállítani igyekeznek. Emlékezzünk vissza a béke boldog éveire, árhullámzásoknak akkor is ki volt téve a kereskedelem, hiszen az árak emelkedését, vagy süllyedését nem minden esetben a pénz értékének ingadozása idézi elő, vannak annak más gazdaságpolitikai és egyéb természetű okai is. A kereslet és kínálat egymáshoz való viszonya például teljesen független a zürichi tőzsde jegyzéseitől, már pedig a legelembb közgazdasági törvény szerint is ez a viszony szabályozza leginkább az árak alakulását. Hogy a mostani drágulási folyamat mire vezethető vissza, egész határozottsággal megállapítani nem lehet, nagyon valószínű, hogy, mint mindenkor, most is az évszakok váltakozása idézi elő a drágulást. Mihelyt a tavasz első hetein tullestünk, előreláthatóan az egész vonalon árcsökkenés indul meg és ez az árcsökkenés egész őszig uralkodik majd a piacon.

— Nehogy azt gondolják majd a tájékozatlanok, vagy az osztrák piac eseményeit távolból figyelők, hogy valami nagyarányú drágulásról van szó. Az árak tavaly óta alig emelkedtek tíz százalékkal, ez a tízszázalékos emelkedés sem általános. Elénk figyelemmel kísérem a szomszédos Magyarország piacán uralkodó állapotokat. Én mint osztrák kereskedő örömmel állapítom meg, hogy mi messze megelőztük szomszédunkat, mert az átlagos életstandard nálunk jelentékenyen jobb. Alig van olyan hivatal és vállalat, ahol ne az indexrendszer szerint fizetnék az alkalmazottak működését és ha az árak emelkednek, természetesen emelkednek a fizetések is. Ez a rendszer azután lehetővé teszi minden ember megélhetését és nem engedi, hogy az országban gazdasági anarchia üsse fel a fejét.

— Bizom a jövőben. És hiszem, hogy a fiatal osztrák állam, amely megalakulása után hat esztendővel, ami egy állam életében egy percet sem jelent, már konszolidált viszonyok között fejlődik, a következő hat esztendőben hatványozott fejlődési utat fog befutni. Hat év alatt elértük, hogy pénzünket Európa egyik legjobb és legbiztosabb pénzének tartják, az idegenek özönlének ide és Bécs ismét egyike lett a világereskedelem centrumának.

Kint az utcán nagy tömegben hullámozott a nép és Zwieback előtt fényesre lakkozott autó állt meg. Az autóból két hölgy szállt ki, a sofőr az üzlet bejáratához ugrott és szolgálatkészen nyitotta ki az ajtót:

— Please, — mondotta.

Amerikaiak voltak.

Tankokkal harcolnak az ir felkelők ellen

Dublin, márc. 20. A reguláris katonaság és a csapatok között állandóan folynak a harcok. Tegnap az ir kormány csapatokkal és tankokkal körülfárta az egyik háztömböt, mert értesülése szerint a házakban az elbocsátott katonatisztek és a lázadásra szító agitátorok titkos ülést tartottak. Az információ igaznak bizonyult és a gyülesezőkön rajtaütöttek.

Hétfőn kezdődik a bécsi konferencia

A román delegátusok szigorú utasításokat kaptak. Még nem ismerik az oroszok intencióit. Japán rövidesen ratifikálja a beszarábiai egyezményt

(Bucaresti-Bukarest, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma este utazott Bécsbe a román-orosz konferenciára kiküldött delegáció. A bizottság tagjai: Langa Rascano szófia-i román követ, D. Draghicescu, Mircea Djuvara képviselő és M. Arion követségi titkár, akikhez Bécsben csatlakozni fog D. Ciotori londoni román követségi attasé, aki 1919-ben már tárgyalta a szovjetekkel. A szakértők csak később fognak Bécsbe utazni. Pantea és Crihan delegátusok, valamint dr. Cazacu szakértő már hosszabb idő óta az osztrák fővárosban vannak.

Bratianu optimista

Moszkvai távirat szerint a szovjetküldöttség már megérkezett Bécsbe. A delegációban Krestinski berlini orosz nagyköveten kívül részt vesznek még Lewiczky volt népbiztos, Lorenz és Sebryerjakow végrehajtóbizottsági titkárok. A tárgyalásokat huszonegyedikén kezlik meg. Ezzel kapcsolatban a nemzeti párt bukaresti lapja, a „Romania” azt írja, hogy a román kormány optimizmussal néz a bécsi konferencia eredményei elé. Az orosz népnek azt a követelését, hogy a szovjetkormány ne ismerje el Beszarábia csatlakozását, diplomatáink arra magyarázzák, hogy az oroszokban erős a hajlandóság a Romániával való tárgyalásokra.

Az ellenzéki álláspont

Az ellenzéki pártok azonban — írja a „Romania” — egyáltalában nem látják rózsásnak a helyzetet és azt hiszik, hogy legalább két-három év fog beletelnie, amíg

sikerülni fog Oroszországgal megegyezni.

Abban a tekintetben, hogy a román delegáció

Averescut vádolják az olasz incidensért

Bratianu lemondását akarta állítólag kienőszakolni az olasz jegyzékkel. A közvélemény eitéli Mussolini fellépését. A királyi pár mégis meglátogatja Rómát?

Bucaresti-Bukarest, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A királyi pár utiprogramjának végleges formájában való közzétételével kapcsolatban az „Adeverul” terjedelmesen foglalkozik a kiadás ári bonok és magántartozások miatt támadt román-olasz incidenssel. Mussolini — írja a lap — nagyon modortalanul viselkedett, mert hiszen a bonok problémája akkor is megvolt, amikor ő maga állapította meg a román királyi pár fogadtatási napját. Ép ezért nincs is az a román politikus, aki el ne itélné az olasz diktátor eljárását. Egyúttal azonban az ellenzéki pártok súlyos vádakkal illetik a kormányt, amiért ezt a kérdést hagyta elmérgesedni s ezáltal súlyos erkölcsi kárt okozott az országnak és a dinasztának.

Averescu sugalmazta a jegyzéket?

— De mi okozta a váratlan páfördulást? — kérdi az „Adeverul” és leközi az egyes pártok véleményét. A kormánypárt Averescu tábornokot okolja az incidensért, aki most Olaszországban van. A liberálisok szerint Averescu mint volt miniszterelnök egyáltalában nem igyekezett ellensúlyozni az olasz jegyzéket, holott annak tartalmát nemcsak ismerte, hanem egyenesen sugalmazta. Averescu állítólag megígérte az olasz kormányának, ha uralomra jut, sürgősen rendezni fogja a bonok ügyét. Erszert a tábornok maga küldette a sértő jegyzéket, mert azt várta, hogy a Bratianu kormány le fog mondani és átadja helyét a néppártnak. Ugyanezzel vádolják Averescut volt hívei, Argetoianu pártja, ami valamennyire komoly színezetet ad a vádaknak, hiszen Argetoianu bocsátotta ki az olasz kézbe kerülő bonokat.

Nem informálták a királyt

A nemzeti párt — írja az „Adeverul” — Bratianu Vintilat vádolja Románia hitelének tönkretételével, ami az olaszokkal való konfliktust vonta maga után. De mulasztást követett el szerinte a kormány abban is, hogy nem informálta az uralkodópárt és ezáltal kellemetlen helyzetbe hozta az udvart és az országot. Maniu Gyula háromizben is felhívta a király figyelmét arra, hogy a római látogatás nem opportunus, de a miniszterelnök ennek ellenkezőjét tanácsolta az uralkodójának, aki előtt úgy állította be a dolgot, hogy Maniu

nak milyen magatartást kell tanusítani Bécsben, egyáltalában nincs nézeteltérés a vezetőpolitikuskok között. Mindenki azon a határozott állásponton van, hogy Beszarábia csatlakozása olyan tény, melyet nem lehet vita tárgyává tenni. A négy nagyhatalom közül, amely a párisi békekonferencián Romániának ítélte ezt a területet, Anglia és Franciaország már ratifikálta Beszarábia csatlakozását és most az „Universul” feltétlenül biztos forrásból arról értesül, hogy még a bécsi konferencia megnyitása előtt Japán is ratifikálni fogja a beszarábiai egyezményt. Miután jelenleg a japán parlament fel van oszlatva, az alkotmány szerint a mikádó ellenjegyzése is elegendő a ratifikáláshoz. Az olaszok részéről való ratifikálás is rövid idő kérdése.

Az elismerés ára: Beszarábia

A szovjet által kívánt népszavazást a román delegáció kategórikusan vissza fogja utasítani, mert Beszarábia lakossága már akkor kitejete szabad akaratát, amikor Romániához csatlakozott. De valószínű, hogy az oroszok nem fogják szóba hozni Beszarábia kérdését, hanem csak azt fogják kérni, hogy Románia ismerje el a szovjetkormányt. Ebben az esetben lehetséges hogy Románia elfogadjja ugyanazt a formulát, amelynek alapján Anglia is elismerte Oroszországot. A formula szerint Románia elismeri a szovjetkormányt jogos fenhatóságát a régi orosz birodalomnak mindama területein, amelyek jelenleg is uralma alatt vannak. Ezzel a formulával a beszarábiai kérdés is el volna intézve. Amennyiben pedig az orosz delegátusok mégis ragaszkodnak a népszavazáshoz, a román kiküldöttek abban hagyják a tárgyalásokat és visszatérnek az országba.

azért ellenzi az olaszországi utazást, mert ebben a liberális párt győzelmét látná.

Politikai körökben — írja az „Adeverul” — azt is hibáztatják, hogy a kormány tu korán konferálta be, hogy a királyi pár elsősorban Rómát, azután Páriszt látogatja meg. És amikor a francia választások miatt a párisi utazást májusról korábbi időpontra kellett kitűzni, az olasz közvélemény megsértődött, hogy a királyi pár mégis előbb a francia fővárost keresi fel. Ezt a megváltozott hangulatot az olasz bontulajdonosok arra használták fel, hogy erős kampányt indítottak érdekeik mellett. És a kampány sikerrel járt. Mussolini éles hangú jegyzéket intézett a kormányhoz, amelynek vagy azzal kellett volna válaszolnia, hogy azonnal megkezdje a bonok törlesztését, vagy pedig megfelelő jogcímet kellett volna keresnie az összes külföldi látogatások elhalasztására. Ehelyett azonban Bratianu megegyezett az olasz látogatás elhalasztásával, amivel megsértette a többi fővárosba tervezett utazást is, különösen az angliait, ahol szintén sok elégtelen bontulajdonos van.

Megegyezés felé

Ugyancsak az „Adeverul” közli azt az értesülést, hogy az olasz-román incidens rövidesen elsimul. Bratianu Vintila megegyezett Mussolinival, aki beleegyezett abba, hogy Olaszországban a bonokat ugyanugy konvertálják, mint Angliában és Franciaországban. Ebből a lap azt a konkluziót vonja le, hogy a pénzügyminiszter mégsem hibás az incidens előidézésében. Az összes jelek különben is arra mutatnak, hogy a feszültség mulófelben van. Római távirat szerint Viktor Emánuel olasz király a Malta-rend nagykeresztjét adományozta Ferdinánd királynak, mintegy annak hangsúlyozására, hogy az ismeretes jegyzék nem az uralkodó ellen irányult.

Jólinformált politikai körökből a „Dimineata” azt írja, hogy az olasz konfliktus ügyében fontos lépés történt. A minisztertanács tegnap este foglalkozott ezzel a kérdéssel és elhatározta, hogy a király intervencióját is kérni fogja. Parlamenti körök szerint lehetséges ezek után, hogy a királyi pár mégis meg fogja látogatni Rómát. Kormánykörök egyelőre szkeptikusan nyilatkoznak ennek lehetőségéről.

E

Hogy jön
mora ügynök
akit azonban s

Az ügynök
boltosnak. Csak
tos súlyos bet
viselte és mos

— Na, —
látogatom, hát
Mikor bele
előtt szólhatot

— Na, ol
magától vásár

Ebben a p
szekrény tetej
szoba sarkában

— Nézze
én most nem
ületet abbaha
Először is lát
mit kér érte?

— Ugyan
semmit.

— Dehog
Ez egy ritka
A boltosn

— Na és,
kérdzte továb

A boltosn
jelentette, hog
lejen alul.

— Rendb
sek a tárgyak
A boltos

— A ma
Meg akart
átugrott az u
órán keresztü
megtogni. Ho
azt az ajánlat
vegye át a l

— Csak
az ügynök —
— és becsap

De azt m
gon egyre ki
— Wie

A hering
szer egy vev

— Van
— És h
— Egy
— De h

— Hát,
— Igen,
Azt mon

— Na, h

Alkudni
londult, azt
Az orvosok
vinni a bold

Mikor a
nincs baj,
sággal bevo
Egy óra
jött, beküldt

— Ki
— XII
— Na
dennap le f
semmi baja.
— Fele
mányzót.
mányzóját
tilag Prág
kormánypár

Encia

ismerik az gyezményt

usitani Bécsben, vezetőpolitikusk zott állásponton ása olyan tény, a tenni. A négy risi békekonferen- rületet, Anglia és eszarábia csatlako- tlenül biztos for- bécsi konferencia ni fogja a besza- jelenleg a japán alkotmány sze- legedő a ratifiká- ratifikálás is rő-

ra: Beszarábia

avazást a román ja utasítani, mert kitejzte szabad csatlakozott. De ogják szóbahozni azt fogják kérni, jtkormányt. Eb- Románia elfogadja apján Románia is aszerint Románia fehatóságát a területein, ame- nak. Ezzel a for- el volna intézve. egátusok mégis a román kikül- rat és visszatér-

ensért

egyzékkel. A meglátogatója

ást, mert ebben z „Adeverul” — mány tuikorán pár elsősorban meg. És amikor párisi utazást let kitűzni, az t, hogy a ki- fővárost keresi ulatot az olasz fel, hogy erős mellett. És a ni éles hangu hoz, amelynek aszólnia, hogy lesztését, vagy llett volna ke- ások elhalasztá- anu meglege- ásával, amivel ervezett utazást ol szintén sok

meggyezés felé

öbli azt az érte- idens rövidesen egyezett Mussog- gy Olaszország- vertálják, mint . Ebből a lap gy a pénzügy- ens előidézése- is arra mutat- en van. Római olasz király a nányozta Ferdi- k hangsúlyozá- k nem az ural-

kból a „Dimi- onfliktus ügyé- sztertanács teg- rdéssel és elha- ncioját is kérni lehetséges ezek meg fogja láto- gyelőre szépti- bségéről.

Ez történt...

Hogy jön a lülev a macskához. Egy jóhu- mora ügynök sűrűn keresett fel egy kerekedőt, akít azonban sohasem tudott rávenni arra, hogy vásároljon nála valamit. De nemcsak hogy nem vásárolt, még huzta is az ügynököt. Ha a bolt ajtajában állt és meglátta az ügynököt, így kiáltott fel:

— Le se szálljon arról a kocsiról, szép fehér szakálla lesz magának, amikor én magától valamit vásárolok.

Az ügynök egyszer két évig feléje se nézett a boltosnak. Csak a kollégáitól hallotta, hogy a boltos súlyos beteg volt, a betegség nagyon megviselte és most már nincs kedve tréfálni.

— Na, — gondolta magában — most meglátogatom, hátha lehet vele valami boltot csinálni. Mikor belépett hozzá, a diványon feküdt. Mielőtt szólhatott volna, a boltos rákiáltott:

— Na, olyan beteg még nem vagyok, hogy magától vásároljak.

Ebben a pillanatban az ügynök meglátott a szekrény tetején egy öreg, elhasznált lülevet, a szoba sarkában pedig egy hizott macskát.

— Nézze kérem, — mondta a boltosnak — én most nem eladni, hanem venni akarok. A régi üzletet abbahagytam és most ritkaságokat gyűjtök. Először is látok magánál egy ritka szép lülevet, mit kér érte?

— Ugyan ne tréfáljon, hiszen ez nem ér semmit.

— Dehogyan nem — erősítette az ügynök. — Ez egy ritka szép példány, adok érte kétezer lejt. A boltosnak távra maradt a szája.

— Na és, mit kér ezért a szép macskáért? — kérdezte tovább az ügynök.

A boltosnak most már kinyílt a szeme és kijelentette, hogy a macskát nem adhatja három ezer lejen alul.

— Rendben van, — felelte az ügynök — tessék a tárgyakat azonnal átadni.

A boltos felkelt és boldogan adta át a lülevet.

— A macskát is, — mondta az ügynök. Meg akarta fogni a macskát, de az az ablakon átugrott az udvarra. A boltos utána futott és egy óráig kereszttül kergette összevissza, de nem tudta megfogni. Holtfáradtan, lihegve érkezett vissza és azt az ajánlatot tette az ügynöknek, hogy most vegye át a lülevet, majd azután szállítja a macskát.

— Csak nem képzeli, — mondta felháborodva az ügynök — hogy lülevet veszek macska nélkül — és becsapta maga után az ajtót.

De azt még hallotta, amint kétségbeesett hangon egyre kiáltott utána a boltos:

— Wie komst e Lülev zu e Katz?

L. L. Cluj

A hering. Egy falusi boltoshoz beállított egyszer egy vevő és megkérdezte: van-e hering?

— Van hát, — felelte a boltos.

— És hogy egy darab?

— Egy darab öt lejt.

— De hiszen a másik boltosnál csak négy lejt.

— Hát akkor menjen a másik boltoshoz.

— Igen, de annak nincs most heringje.

Azt mondja erre a boltos:

— Na, ha nekem sincs, akkor nálam is négy lejt.

F. I. Cluj

Alkudni is lehet. Egy zsidó hirtelenül megboldondult, azt hitte magáról, hogy ő XIV. Lajos. Az orvosok nem tudtak segíteni rajta, be kellett vinni a bolondokházába.

Mikor a rabbi ezt meghallotta, azt mondta, nincs baj, majd ő segít rajta és az egész rokon- sággal bevonult a bolondokházába.

Egy óráig volt bent a betegnél és amikor ki- jött, beküldte a rokonokat, akik megkérdezték:

— Ki vagy?

— XIII. Lajos — volt a felelet.

— Na látjátok, — szölt a rabbi — min- dennap le fogok alkudni egyet s a végén nem lesz semmi baja.

B. M. Oradeamare

— Felelősségre vonják a ruszinszói kor- mányzót. Prágából jelentik: A ruténföld kor- mányzóját és helyettesét a cseh kormány távira- tilag Prágába rendelte, hogy számot adjanak a kormánypártok választási vereségéről.

Nyíltan különvált a parasztpárt és a nemzeti párt

Külön jelölteket állítottak romániai választásra. A parasztpárt vezetői- nek filippikája a nemzeti párt ellen

(Bucuresti-Bukarest, márc. 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ellenzéki blokk meghiusulása óta az ország két legnagyobb ellenzéki pártja, a parasztpárt és a nemzeti párt, amelyek közel egy évig közös platform alapján együtt harcoltak a kormány ellen, teljesen elhidegültek egymástól. A két párt egymástól való elhide- gülését a pártvezérek óvatos nyilatkozataikkal heteken keresztül leplezték, míg a küszöbön lévő romániai választás alkalmából nyíltan ki- robbant, hogy a két párt ezután külön uton küzd a céljairt.

Madgearu opportunizmussal vádolja a nemzeti pártot

A romániai képviselő választásra Averescu és Argetoianu pártján kívül a nemzeti párt és a parasztpárt is állított jelöltet. Maga az a tény, hogy a nemzeti párt és a parasztpárt külön jelöltet állított, a legeklatásabban bizonyítja, hogy a két párt legalább is egyelőre leszámolt az egy évvel ezelőtt kötött fegyverbarátsággal. A parasztpárt vezetőinek kortesbeszédei pedig még jobban megerősítik a feltevést, mert a kortesbeszédében a párt minden egyes szónoka éppen olyan súlyos kitételekkel támadta a nemzeti pártot, mint a liberális pártot.

A romániai parasztpárti választógyűlés első szónoka Madgearu parasztpárti képviselő volt, aki beszédének elején súlyos támadásban része- sitette Mironescut, a nemzeti párt képviselő- jelöltjét. Madgearu szerint Mironescu a liberális párt támogatását is igénybe vette megválasz-

tásának érdekében és ennek köszönhető, hogy a liberális párt nem is állított jelöltet.

Madgearu ezután a parasztpárt és nemzeti párt közötti fúziós tárgyalások meghiusulásának okát ismertette. Szerinte a fúzió meghiusulá- sáért Maniu és Vajda felelősek, akik egy ál- talános pártot akartak alakítani, holott ez tel- jességgel lehetetlen, mert a gazdagok mindig a parasztnak érdekei ellen dolgoznak. A nem- zeti párt különben is opportunistá módon jár el, még a liberális párttal is hajlandó tárgyalni, abban a reményben, hogy így hatalomra ke- rülhet.

Madgearu után Lupu szólalt fel. Lupu is azzal kezdte beszédét, hogy a nemzeti párt jelöltjét a liberálisok támogatják. Erre a célra a liberális párt egymillió lejt és hét automobilt bocsátott Mironescu képviselőjelölt rendelke- zésére, aki a rendelkezésére bocsátott eszközök- kel hatalmas propagandát fejt ki a falvakban.

Lupu ezután óva intette a parasztpártot attól, hogy a nemzeti párt jelöltjére szavaz- zanak, mert a nemzeti pártot szűkebb hazájá- nak, Erdélynek a parasztsága sem látja szíve- sen, hiszen a nemzeti párt vezetőinek, akik közül igen sok földbirtokos, földjét nem osz- tották fel. Mironescu bukaresti egyetemi tanár maga is földbirtos, az ő birtokait sem osztot- ták szét.

Beszédének végén Lupu leszögezte, hogy a parasztpárt teljesen külön uton küzd céljai- nak elérésére.

Tatarescu miniszter nyilatkozata a cluji eseményekről

A cluji események a minisztertanács előtt. Tatarescu miniszter a minisz- tertanács meghívásából Kolozsvárra érkezett

Gritta rendőrprefektus újra átvette hivatalát

(Bucuresti-Bukarest, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi minisztertanács, amely a kamara épületében folyt le, elsősorban a kolozsvári zavargások ügyével foglalkozott. A kor- mány tudomásul vette a kolozsvári polgári, katonai és egyetemi hatóságok jelentéseit, majd meg- hallgatta Gritta prefektust, aki ismertette a minisztertanács előtt a vasárnap esti és kedd esti ese- ményeket. Gritta beszámolója után a minisztertanács megbízta Tatarescu minisztert, hogy utazzék Clujra a vizsgálat megindítására.

(Cluj-Kolozsvár, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tatarescu miniszter, aki a mi- nisztertanács határozata után azonnal vonatra ült, a ma déli gyorssal már Kolozsvárra érke- zett. A minisztert a pályaudvaron Muresan pre- fektus fogadta, akivel autón hajtattott be a vár- megyei prefekturára. A vármegyei prefekturán Stefanescu tábornok, a bukaresti hadügyminisz- térium kiküldött vizsgálóbiztosa, a helyi ható- ságok részéről pedig dr. Pop Alexandru fő- ügyész és Bianu, az állambiztonsági hivatal vezérfelügyelője várták a minisztert és azonnal hozzákezdtek a vizsgálat lefolytatásához.

Ugyancsak a déli vonattal érkezett Kolozs- várra Bukarestből Gritta Ovidiu rendőrprefek- tus is, aki az állomásról egyenesen a rendő- rprefekturára hajtattott és átvette hivatalát.

Délután két órakor munkatársunk felkereste Tatarescu minisztert, aki megbízatásáról a kö- vetkező hivatalos nyilatkozatot tette:

— Azzal a megbízással jöttem Kolozs- várra, hogy a legutóbbi napokban lejátszó- dott eseményeket vizsgálat tárgyává tegyem. Az ellenkező híresztelésekkel szemben kijel- lenhetem, hogy Cluj rendőrprefektusa to- vábbra is Gritta Ovidiu.

A kormány mélyen sajnálja a történeteket. A cluji eseményekről érkezett hírek szomorú impressziókat keltettek Bukarestben. Az én megbízatásom egyelőre arra szorítkozik, hogy a vizsgálatot lefolytassam és megállapítsam, ki a bűnös? A vizsgálat eredményéről egy- előre nem tudok nyilatkozni, minthogy még magam sem látom tisztán a történeteket.

Tatarescu miniszter ezután leszögezte, ő a maga részéről nem hiszi, hogy a kedden dél- után az egyetemen történt sajnálatos incidenst diákok rendezték. Valószínűbbnek tartja, hogy az egyetemen lefolyt tüntetést felelőtlen elemek rendezték, akik között lehetnek diákok is.

Arra a kérdésre, mi indította a kormányt

arra, hogy kedden délután négy órakor táv- irati utasítást adjon Bianu állambiztonsági vezérfelügyelőnek a kolozsvári prefektura veze- tésének ideiglenes átvételére, Tatarescu minisz- ter így nyilatkozott:

— A kormány kedden már a kora dél- utáni órákban tudomást szerzett arról, hogy Gritta prefektust a tüntetők az egyetem épü- letébe blokálták. Azonkívül a vasárnap esti incidensek ügyében a kormány Bukarestbe ké- rette Gritta prefektust és így gondoskodni kel- lett arról, hogy a cluji rendőrség ne maradjon vezető nélkül.

Sorozatos inzultusok az egyetemen

A néhány nap óta Kolozsvár utcáin lezajlott események az egyetemen is éreztetik hatásukat, ahol az antiszemita agitáció újra fellobbant. Az orvosi fakultás első, második és harmadik évfolyamán napok óta egymást érik a súlyos inzultu- sok. Ezuttal nemcsak a zsidó diákokat, hanem a zsidó diáklányokat is tetteleg inzultálták.

Az anatómiai intézetben egyik elsőéves zsidó diáklányt előbb sértő szavakkal bántalmazták, majd mikor a női becsületét megbántott diák- lány tettelegesen is visszautasította a sértéseket, többen rárohantak és súlyosan bántalmazták. A bántalmazott diáklány az intézet igazgatójánál panaszt emelt, aki kijelentette, hogy szigorú el- járást fog indítani a bántalmazók ellen.

Ugyanílyan természetű incidensek fordultak elő az első-, másod- és harmadéves orvostanhallgatók más óráin is, úgy hogy a három évfolyam zsidó hallgatói ma délután már nem is jelentek meg az előadásokon. Hir szerint az egyetem rektora az események hatása alatt e három évfolyamon a rend teljes helyreállításáig az összes előadásokat és gya- korlatokat telfüggesztette.

A város utcáin is sűrűn fordulnak elő inciden- sek. Tegnap este kisebb csoportok a pályaudvaron és környékén zsidókinézésű járókelőket tetteleg in- zultáltak, de a város többi részeiben is fordultak elő tetteleges inzultusok.

Hat kilométer mélyen a csodák világában

Az adelsbergi cseppkőbarlang egzotikumja. Az ósvilág és az ósvilág lakói

(Postumia, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hatalmas és zsúfolt halmazban, ivlámpafényben látom a következőket: egy három méter magas pezsgődugót, mellette dór-rovát-kajú cölöpöket, felettük a mennyezetről lelógó vöröspecsétes lepedőket, odébb egy kis folton nádültetvényt, amelynek közepéből egy alpesi hegyecsoport kicsinyített modelje mered felfelé, a hegyek oldalán ügyesen utánzott fényő-vegetációval, a fenyvek között pedig egy akkora varrógyűszű kukkol, mint a fejem, az egészek a háttérre, mint egy szinpadí-prospektus: hatalmas fal, valamely ismeretlen nemzet népművészetének szabályos furcsa dekoratív elemeivel. Mélyen lent jobbkézről egy patak zug tova és kifolyván egy hegyből, belefolyik egy másik hegybe. Balról pedig egy sziklacsoportozat tetején némán, mozdulatlanul néz egy papagály.

(A képek orgiája)

Ez a hevenyészett és igen hiányos rajza az elem táruló képnek. Egyetlen képnek ezer közül, mert ahogy hármát lépek, a kép megint megváltozik: méteres vastagságú klasszikus oszlop omlott keresztül az utamon, de átbujhatok alatta: köröskörül függönyök díszítik a falat. Megint három lépés: valószínűtlen magasságú vörös márvány-kandeláber mered a mennyezet felé, körülötte a geológikus östörténetből ismert óriás zsurlófű tenyészik, minden tö gyémántokkal van kirakva, előttem pedig egy több méter magas keresztmetszet szemlélteti valamely építészeti kézikönyvből, hogy a náddal épített falak milyenek belülről. Ezt az ábrát viszont egy ülő kutya rosszul sikerült szobra tanulmányozza. Mindez cseppkőből van és még százezerféle változatban az adelsbergi barlang mélyen látható.

(A cseppek művészete)

Az alakzatok orgiája ez, minden elképzelhető tárgy, állat, épület, növény, redőzet, oszlop, torony alakja megvan itt, a stalaktit és a stalagmit éppen úgy tud kigyóvá formálódni, mint milánói dómma, zagyván hevernek, sorakoznak, tolonganak egymásból, egymás hegyén-hátán veranda, vödör, székesegyház, csipke, pálmalomb, medvefej, hajó, minden, a fantáziánkban fellelhető minden konkrét fogalom nemcsak egyedül, hanem csoportos kombinációkban: szent sir a kőorsóval és sirató asszonyokkal, bálterem zenekari emelvényvel és karzattal. Mindehhez morajló zugással orgonál a hegy mélyében ömlő patak, a falak csillámkristályai hidegen és halványan szikráznak a villanyfényben és az állandóan szivárgó talajcseppeknek monotonitása mögött megdöbbenő távlatokat érzünk: ha a tudomány szerint egy esztendő alatt egyetlen csepp folytonos hullása egy tízed-milliméter mélységgel növeli az alatta fekvő követ, hány esztendeje kell arról az egyetlen picit pontról csöpögnie a meszes csöppnek, hogy tízméteres obeliszks nőjön alatta?

A csarnokok, folyosók, hegységek szüntelen

sorának e millió csodája hat kilométer mélyen a hegy gyomrában gigászi élmény, amelyet elemi iskolai olvasókönyvünkben mindnyájan olvastunk. De a közönség csak mostanában kezdi ismerni.

(Postumia)

Postumia az új területű Olaszország egyik északi határközsége. A bécsi vagy budapesti utast itt adja át a jugoszláv finác az olasznak. Hajdan Ausztria egy szlovénlakta nyomorúságos kis helye volt, amelynek sáros, kövözetlen utcáin túl még szekérrel is bajos expedíció volt eljutni a husz percnyre fekvő szádaig. A barlangba pedig nagy turistavállalkozás volt bemenni, avatott vezető nélkül nem is volt tanácsos.

Most az olaszok megkapták Postumiát. Rómában még harsogott a nehezen elnyugvó belpolitika lármája, de itt is villámgyorsan nekiálltak rendet csinálni. Az egész ország tele van ragasztva postumiai cseppkőbarlang-plakátokkal, egy régi középületben nagy szálló-üzem indult, a barlangig megcsinálták az országutat, a bejárásnál igazgatósági épületet emeltek fényképeszeti, propaganda, pénztári- és egész csomó más osztállyal, a barlangot végigszeltek ivlámpákkal és sokezer apró lánggal, benn vágta egy műutat, amely — kello pihenőkkel — végigvezeti az utast a legtetszetősebb és mindent felöllel irányokban az eltévedés veszedelme

Lázár Aurél képviselő politikát visz a lakbértörvényjavaslatba

A szenátus köszöntőáviratot küldött a francia szenátusnak a beszarábiai egyezmény ratifikálásáért

(Bucuresti-Bukarest, márc. 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnapi ülésén Duca külügyminiszter kérte az elnököt, közölje a külpolitikai helyzetről interpellálni óhajtó képviselőkkel, hogy interpellációkat terjesszék elő, mert azokra azonnal válaszolni is fog.

Soricu konstatálja, hogy a Creditul Industrial nem felel meg az alapítás intencióinak, mert megtagadja az erdélyi ipar számára igényelt támogatást. Kéri azok listáját, akik kölcsönt kértek és azokat, akik kaptak.

Azután folytatták a lakbérleti javaslat vitáját. Junian konstatálja, hogy az igazságügyminiszter csak meghosszabbította a szerződés tartamát, anélkül, hogy a probléma megoldását is megkísérelte volna. Ezt átengedi a munkaügyi miniszternek. A vitát itt megszakítják és Orleanu elnök felolvassa a francia kamara választáviratát az elküldött köszöntő táviratra, amit a kamara nagy tapsal fogad.

A háztulajdonosokért

Szünet után Junian folytatja beszédét és részletesen bírálja a javaslatot, amelyet nem fogad el.

Lázár Aurél nemzetipárti megállapítja, hogy az erdélyi városokban a lakásprobléma egy a nemzeti kérdéssel. Erdélyben most az

nélkül, egy óriási hegyre benn a barlang mélyén szerpentin-utat építettek, a nyári szezonban barlangvasut hordozza körül a belépőket. És most ömlenek az emberek egész Európából ide. Nyáron egymást érik a néptünepélyek és bálók a barlangban. Hely van elég.

(A vak proteus)

A belépőjegy a téli szezonban a rendes látogatási időn kívül hatvanöt lira. A cicerone kap öt lirát. A magam részéről tehát körülbelül ötszáznyolevan lejjel járultam hozzá az olasz valuta megérdemelt szilárdságához.

A barlang mélyén egy medencét mutatott a cicerone és felhívott, hogy nézzem meg, milyen furcsa állat van benne. Száz meg száz piszkos-sárga, aszpiktestű göteszerű állatot láttam nyüzsgönni a vízben, akkorákat, mint a közönséges gyík. Mikor a cicerone felcsavarta a medence feletti villanylámpát, meg sem rebbentek. A proteus nevű hulló ez, amelynek fején száj is van, orr is van, de szem nincs. Valami könnyed irtózat fog el ezeknek a furcsa kis állati arcolnak a láttán, amelyek szemnyílás nélkül születnek. A szemük helyén is sima arc van. Azt sem látták, hogy sötét van, azt sem, hogy világos lett. Fogalmuk sincs a maguk kis medencéjén kívül eső hatalmas, szabad világról, meg igazi hazájukról, erről a barlangról sem. Vakon születnek, vakon fognak meghalni. Kinn pedig tovább robog a gyorsvonat. H. V. S.

idegenek körében erős kivándorlási folyamat észlelhető, viszont a román parasztság a városokba igyekszik. A kormánynak ebből a körülményből a legnagyobb előnyt kellene a román-ságra megszereznie, de a Marzescu-féle javaslat nem ér semmit ebben a tekintetben. Kívetseli az erdélyi ostromállapot megszüntetését, amelyet semmi sem igazol. Reményét fejezi ki, hogy ez lesz a legutolsó lakbérleti javaslat, melynek lejártával a háztulajdonosok visszakapják jogukat.

A szenátus köszönete

A szenátus ülésén Popovics kéri, hogy a francia szenátusnak küldjenek köszöntő táviratot a beszarábiai konvenció ratifikálásáért.

Ferehide elnök Mosoiu tábornoknak a kormány nevében történt csatlakozása után ezt határozatilag kimondja.

Bianu a jugoszláv Bánátban élő románok szenvedéseit teszi szóvá és orvoslást sürget.

Szűcs Géza köszönetet mond Lepadatu miniszternek a székelyekről Brassóban tartott előadásáért.

Ezután megkezdődött a vizierök felhasználásáról szóló törvényjavaslat vitája. A szenátus a javaslatot módosítás nélkül egész a 73. szakaszig megszavazta.

Oceánjáró Zeppelint építenek Németországban az amerikaiknak

Teherviselő képessége 41.000 kilogram. Négyszáz lóerős motorok

(Berlin, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A friedrichshafeni léghajóépítő társulat műhelyében most végzik az utolsó munkálatokat azon az óriási Zeppelin-rendszerű léghajón, amely az amerikai postát fogja közvetíteni az Unió és Németország között. A napokban már megtöltik gázzal a léghajót és a jövő héten első próbatúrára engedik a Bodeni-tó fölé. A hatalmas légi járművet a jóvátételi számla terhére készítik.

Az új léghajó „L. Z. 26.” névvel fog szerepelni. Mindazok a léghajózás körül elért próbák és vívmányok, amelyeket az utolsó években értek, az új hatalmas léghajón alkalmazást nyernek. Alakra nézve az „L. Z. 26.” hasonló a nagy háborús Zeppelinekhez. Hossza 200 méter, átmérője a közepén 28 méter, magassága a gondolákkal együtt 31 méter. A tizenhárom rétegű burok hetven ezer köbméter gázt vesz fel. Sulya 41.300 kiló. Teherviselő képessége kerekén 41 ezer kilogram.

Nagy figyelmet fordítottak a léghajó motorjára. Olyan motort kellett szerkeszteni, amely kitartásban és erőben a lehető legnagyobb teljesítőképességet ölelje fel, egyúttal azonban a legkevesebb égőanyagot igényelje. A „Dixmuidé” légi cirkáló katasztrófájának tanulságait le kellett vonni és olyan motorokat kellett a hajóba építeni, amelyek meg

tudnak birkózni nagy szélviharokkal, másrészt olyanokat, amelyek könnyen kormányozhatók. Az eddigi 260 lóerős motorok helyett 400 lóerős motorokat szereltek az új gépre.

A léghajónak hat nagy csónakja van, amelyekkel nagyon jól lehet akár szárazföldön, akár a tengerre leszállani. Öt csónak a motorok számára van beépítve. Az első csónakban egy kitűnően kiépített kormányfülke áll, azonfelül egy fülke a parancsnok számára, kettő a tiszteknek, egy közös étkezőhelyiség és nyolc kamara a legénység számára. Ezek a helyiségek oldaltolyosóval vannak egybekapcsolva. Az egyik csónakból át lehet menni a másikba, így a parancsnokból az utasok csónakjába is. Husz utazó személy számára van hely. Az ülőhelyeket este átváltoztatják kényelmes fekvőhelyekké. Hideg és meleg víz és minden egyéb komfort áll az utasok rendelkezésére. A konyha falai alumíniummal vannak bevonva. Elektromos főzőn készítik az ételeket. Podgyász és postai küldemények számára a hajótest belsejében nagy hely van fentartva, ahol tizenkétezer kilónyi sulyban lehet a tárgyakat elhelyezni. Óráként 105—110 kilométert tehet meg a hajó, amely valószínűleg április végén, vagy május elején teszi meg első tengerentuli útját.

A most folyó
adókivetéseknél

minden kereskedőnek
és vállalkozónak

nélkülözhetetlen

Negyven elvi jelentőségű döntése a központi
pénzügyi bizottságnak.

Olvasható a

CONSUM

vasárnapi
március 23-iki
számában

Előfizethető a kiadóhivatalban Cluj,
Postafiók 127

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi és hánsági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Huszár János és dr. Marton Ernő.

Felkelt szerkesztő: Dr. Marton Ernő

As Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félre 320 lei, egész évre 620 lei.

Oronságiában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Melkezik a kaposvári törvényszék

Huszár Csaba orvost felmentették, áldozatait elítelték. A szigetvári szoborleplezés epilógusa (Budapest, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kaposvári törvényszék ma tárgyalta dr. Huszár Csaba szigetvári orvos pörét, aki ellen szándékos emberölésért emelt vádat az ügyészség, mert bonckéssel életveszélyesen megsemmisítette Friedmann Ernő ugyancsak szigetvári lakost. A törvényszék, amely megállapította, hogy Huszár jogos önvédelemből használta bonckését, Friedmann Ernő két hónapi, dr. Tabak Antal orvost pedig három hónapi fogházra ítélte. Az indoklás szerint az elítelték támadták meg Huszárt, aki csak védekezett ellenük. A feltűnő ítélet ellen ugy az ügyészség, mint védők feleltek.

A pör előzménye az volt, hogy a szigetvári emlékoszlop leplezésekor a város képviselőtestülete úgy határozott, hogy az ünnepségeknél a zsidó hitközség képviselője is beszélhet. Ezt a határozatot a „Somogyi Ujság” megtámadta és azt írta, hogy a zsidóság részvétele megszenteltelenné a hazafias ünnepélyt. A cikk következményeképpen egész sor affér támadt Szigetváron és azoknak betetőzése volt dr. Huszár Csaba esete.

Huszár vallomása szerint tavaly augusztusban, az emlékeztetés éjszakán az olvasókörből hazamenet hangosan énekelte az utcán Erger-Bergert és más arabizemita dalokat. Egyszer csak elébe került két ember, akik bottal rátámadtak. Erre ő nadrágzsebéből előrántotta bonckését s az egyik támadóját, akiről csak később tudta meg, hogy Friedmann Ernő földbirtokos, mellbeszurta. Friedmann azt vallotta, ágyban volt már, amikor Tabak beüzentett hozzá és azt mondotta, hogy valahol nagy a lármá és lehet, hogy barátait kerik. Felkeltözött és barátjával a lármá irányába ment. Utközben szembekerültek Huszárral, aki feltartóztatta őket, majd készt beledöfte és barátját is meg akarta szurni, de az kivédte a szurást. Elismerte, hogy ütlegelték Huszárt, de csak a szurás után.

Tabak Antal szigorlóorvos, Friedmann társa az éjjeli kirándulásról hasonlóan vallott. Kring Miklós ügyész szerint a provokáló fél Huszár volt, akinek intelligens ember létere nem lett volna szabad tőrrel járnia az utcán és énekelnie, ugyszintén nem védekezhet bonckéssel jogos önvédelemből. Huszár védője azt állította, hogy tulajdonképpen a két zsidó fiatalember énelte az Erger-Bergert. Otromba hazugságnak nevezte Friedmann védekezését, hogy Huszár támadta meg őt. A törvényszéki elnök ezért a kifejezésért rendreutasította az ügyvédet.

Gál Jenő dr., Friedmann védője szerint hasonló eset a régi, kulturált Magyarországon nem volt elképzelhető, ahol felekezeti egyenlőség volt és tisztelték a törvényeket. Külön hibáztatta, hogy Huszárnak nem támadt fel az orvos, amikor sebesült áldozatát látta és nem sietett segítségére.

Sztrájkba léptek a magyar szénbányászok. Budapestről jelentik: Bérddifferenciák miatt a Szászvári Szénbánya R.-T. dorogi bányáiban, valamint a pillisvörösvári és szentiváni szénbányákban a munkások abbahagyták a munkát. A buda-pesti környéki bányákban mintegy négyezer munkás sztrájkol. A hatóságok megállapítása szerint a sztrájkoló dorogi és pillisi bányászokat agitátorok azzal izgatták a munka beállítására, hogy Budapestben kitört a forradalom és a kormány lemondott. A szociáldemokrata bányászövetség hatalmi kérdést akart csinálni a sztrájkból, ezzel szemben a keresztényszocialista bányamunkások tovább dolgoznak. A békeltető tárgyalások megindultak és valószínűleg eredményre fognak vezetni.

Ötven török herceg Beiruthban. Párisból jelentik: Abdul Hamid, az elhunyt szultán nejeje, valamint ötven török herceg és hercegnő állandó tartózkodásra Beiruthba érkezett.

LEGUJABB

Ujabb rendelet a kisebbségi iskolák ellen

Bukarest, március 20. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter rendeletet intézett a csatolt területek tanfelfüggyelőihez, amelyben közli, hogy csak azok a kisebbségi iskolák működhetnek, amelyeknek legalább ötven növendékük van. A rendelet kibocsátásának indoka az, hogy Erdélyben visszaéléseket fedeztek fel ebben a tekintetben: többek között egy olyan iskola is működött, ahol két tanítót fizetett az állam és összesen két növendéke volt az iskolának.

Szabaddá tették ujabb cikkeket kivételét

Bukarest, március 20. A legfőbb gazdasági tanács ma Constantinescu földmívelésügyi miniszter lakásán ülést tartott Bratianu Vintila, Vaitoianu tábornok és Constantinescu Tancred miniszterek részvételével. A bizottság először a vámtarifa módosításának kérdésével foglalkozott és megbízta a pénzügy-, ipar- és kereskedelmi minisztert, hogy a legközelebbi ülés elé terjesszenek megfelelő konkrét javaslatot. A tanács ezután több árucikk kiviteli szabadságát engedélyezte, többek között a halkonzerv és söröshordó kivitelét tették szabaddá. Végül elvben engedélyezték a Bukarest—Ploesti közti vilamosvasut építését.

Orosz monarchista összeesküvést fedeztek fel Beszarábiában

Bukarest, március 20. Az orosz-román konferenciára kiküldött delegáció ma délben egy órákor Bécsbe utazott. A román delegátusok a tárgyalások megkezdése előtt követelni fogják Románia jelenlegi határainak elismerését.

Moszkvai jelentés szerint Csicserin táviratot intézett Poincaréhoz, amelyben tiltakozik a francia parlament eljárása ellen, amellyel Oroszországnak Beszarábiától való megfosztását elősegítette. A távirat hangsúlyozza, ha Franciaország szolidáris Romániával, a szovjet a francia kormányt fogja felelősségre vonni a Beszarabia elvesztése folytán az orosz államnak okozott kárért.

A „Lupta” jelenti, hogy Beszarábiában messze elágazó szervezetet fedeztek fel, amely

Béremelést követelnek a budapesti férfiszabók. Budapestről jelentik: A budapesti férfiszabómunkások sztrájkba léptek, mert követelésüket a munkaadók nem akceptálták. A munkások hétezerrel kilencezer koronára kérik az órabérek felemelését. A hangulat a munkaadók és munkások között mégis annyira barátságos, hogy holaap remélhetőleg megegyeznek.

Kártérítési per a Carmen megfilmesítéséért. Párisból jelentik: Bizet, a világhírű zeneszerző örökösei elkoboztatták a Carmen-operából készített filmet. Az érdekeltek kártérítést követelnek a filmgyártól, amely engedélyük nélkül használta fel Bizet dalművének a szövegkönyvét.

A KEREN KAJEMET LEJISZRAEL KÖZLEMÉNYE

Március 16—22.

A Purim-gyűjtés hete

Minden zsidó család váltssa meg slachmoneszt a Palesztinai Erdélyi Kolóniáért!

Purim hete Erec Jiszraelél!

Közvetlen vasuti személyjegyek Románia és Magyarország között. Bukarestből jelentik: Április elsején Aradon, Baia-Marén, Bistritán, Brasovon, Bucurestiben, Carei-Maren, Clujon, Konstancán, Curticion, Dejen, Biharpüspökin, Galaccon, Lugjon, Orada-Maren, Salonta-Maren, Satu-Maren, Sighetul-Marmation, Teuson, Timisoaran és Nagymihályon közvetlen jegyeket adnak ki és podgyaszt is felvesznek magyarországi területekre. De csakis a következő államokra: Békéscsabára, Biharkeresztesre, Budapestre, Debrecenbe, Hódmezővásárhelyre, Kötégánra, Kötégyházára, Lökösházára, Miskolcra, Nyirábrányra, Szegedre és Szolnokra. A jegy árát Romániában a hivatalos jegyzés szerint lejben, Magyarországon pedig ugyancsak a hivatalos jegyzés szerint koronában kell fizetni.

Ujabb földrengés Japánban. Tokióból jelentik: Sachalin szigetén nagy földrengés volt, amely sok emberéletet követelt áldozatul és hatalmas károkat okozott.

Nagy érdeklődés az ujságírók bálja iránt. Alig néhány nap választ el már csak a kolozsvári ujságírók báljától és az egész városban lázas készülődések jele látszik. Valószínű, hogy a jegyváltásnál óriási толongások lesznek, ezért ajánlatos a jegyeket Walter Gyula főtitkárnál (Strada Regina Maria 35) előre megváltani. A bál kedves meglepetése lesz a miniatűr ujságtáncrend, a szépségverseny és a pazar, látványos kosztümös felvonulás.

összeköttetésben állott Párisban és Nikolajevics Miklós nagyherceggel. A titkos szervezet tehát monarchista és a legtöbb beszarábiai városban fiókjai voltak. Céljuk a monarchista propagandán kívül Beszarabia elszakítása mellett való agitálás volt.

Külön futár hívja Rómába a királyi párt

Bukarest, március 20. Jó forrásból a „Lupta” úgy értesül, hogy az olasz király külön megbízottat küld Romániába, aki Ferdinánd királyt a lehető legbarátságosabb módon informálni fogja és igyekszik eloszlanni a római királylátogatás körül keletkezett félreértést és Viktor Emánuel azon óhajának ad majd kifejezést, hogy a királyi pár látogasson el a római udvarba.

Kormánykörökből a „Lupta” felhatalmazást kapott annak közlésére, hogy az uralkodópár most semmiesetre sem utazik Rómába.

Világmatazorok sakkversenye Amerikában

Newyorkból jelentik: A világsakkturna első napján ötszáz néző előtt Lasker és Maróczy játszották az első játszmát. Királynélelti paraszttal való kezdés után negyvenegy lépéssel remire végeztek. Yates harmincöt lépésben feladta a játékot Alejchin ellen, aki Buy-Lopez-nyitással indult. Tartakower királynélelti lóval indult és ötvennyolc lépés után megadásra kényszerítette Boguljubowot. Capablanca husz lépés után csak ramit tudott elérni Janowsky ellen, míg a Marshall—Réti játszma ötven lépés után szintén eldöntetlenül végződött.

Nyolc gyermeke született harminckét hónap alatt

Rómából jelentik tudósítónk: Cossalta di Piave községben egy parasztcasszonynak nyolc gyermeke született harminckét hónap alatt. Két ízben hármassokkal, egyszer pedig ikrekkel örvendeztette meg férjét. Valamennyi gyermek életben van. Ugyanebben a faluban egy másik parasztcasszonynak is három gyermeke született egyszerre, egyizben másfél éven belül kétszer szült ikreket.

Jugoszláviában megszüntették a tartományi földmívelésügyi osztályokat

Belgrádból jelentik: A kormány egy régebbi elhatározásához képest megszüntette az összes tartományi földmívelésügyi ügyosztályokat. Eddig csak az ujvidéki ügyosztály maradt meg. A földmívelésügyi miniszter ujabb rendelete ezt az ügyosztályt is megszüntette és közigazgatási törvény alapján a földmívelés kérébe tartozó ügyeket a belgrádi minisztériumba összpontosította.

Szultána. (Vadas László és Györi Illés István operettje a kolozsvári Magyar Színházban.)

A kolozsvári színházlátogató közönség érdeklődését már hetekkel ezelőtt magára vonták azok a hírek, amelyek a színház tájékaról röpitették széjjel az új Vadas—Györi-szenzáció jövetelét. A hírek meg is tették a hatásukat: régen látott a kolozsvári magyar színház olyan roskadásig zsufolt házat, mint a tegnapi bemutatón. Igaz, hogy a szerzők és a színház is megtett minden lehetőt, hogy ezt a szokatlan érdeklődést indokolja. Sőt a librettista talán valamivel többet is a kelletténél. Az új operett egyetlen gyöngéje, hogy a librettó tulságosan zsufolva van hatásra számító jelenetekkel, aminek meg volt az a következménye, hogy az előadás esti 8 órától hajnali 1-ig elhúzódott. Vadas zenéjéről csak szépet és jót lehet írni. Különösen a keleti motívumai és melódiái hatásosak. A színház a darabhoz új díszleteket festetett. A második felvonás díszletei és rendezése meglepően fővárosi jellegű volt. A színészek közül Kolbait, Neményi Lilit, Tolnait, Bányászt és Bérczit kell kiemelnünk. A bemutatót a közönség nagy tetszéssel fogadta és a szerzőket, valamint a színészeket minden felvonás után a lámpák elé tapsolta.

KÖZGAZDASÁG

A Legfőbb Gazdasági Tanács ülését elhalasztották. Bukarestből jelentik: A Legfőbb Gazdasági Tanács, amely a vámügyek revíziójával fog foglalkozni, tegnap nem tartotta meg ülését. Közbejött akadályok miatt az ülést csütörtökre halasztották.

Beviteli engedélyt kérnek orosz kátrányolajra. Bukarestből jelentik: A minisztertanács tegnap foglalkozott egy bukaresti petróleum-cég kérésével. A cég behozatali engedélyt kért orosz kátrányolajra, amelyet itt finomítási célokra előnyösen lehetne fölhasználni. A kérést a minisztertanács a Legfőbb Gazdasági Tanácshoz tette át. Ugyanezen az ülésen a minisztertanács foglalkozott még a bányatörvénnyel is.

A szlovenszkói ipar helyzete. Pozsonyból jelentik: A bratislavai csehszlovák iparosok szövetségének központja most adta ki évi jelentését a szlovenszkói ipari helyzetről. A jelentés megállapítja, hogy Szlovenszkóban az ipari helyzet 1923-ban az előző évhez képest javult, azonban még nagyon távol áll a békebeli szintvonalától. Legfeljebb tíz-tizenöt vállalat volt teljes üzemben. — A szlovenszkói döntőbírók 45 ügy közül 40-ben meritorikus döntést hoztak. Az ellentéteket 39 esetben éleződtek ki annyira, hogy a munkások sztrájkba léptek. A sztrájk következtében 443 munkaóra veszett kárba. A sztrájkban 7394 munkás vett részt. A sztrájkok közül 12 mezőgazdasági, 20 faipari és 6 fémipari volt. A sztrájkok lefolyása minden esetben csöndes volt. Kizárásra nem került sor.

A dunai személyforgalom. Belgrádból jelentik: A hajózási szindikátus hivatalos értesítése szerint a rendszeres áruforgalom a Duna jugoszláviai részén március tizenhetedikén indult meg. A személyforgalom április elsején kezdődik.

Árverés alá kerülnek a távollevők szőlői és kertjei. Bukarestből jelentik: A Földbirtokok Központi Bizottsága (Comisia Centrala a proprietarii) közlése szerint, az indokolatlanul távollevők birtokaihoz tartozó szőlőket és kerteket az állam el fogja árvereztetni. A bizottság felhívja Temesvár, Dés, Torda, Cluj, Sibiu, Brasov, Bistrita, Fogaras, Marosvásárhely, Vajdahunyad és Sepsiszentgyörgyi agrárbizottságot, hogy az árveréseket tizenöt nap alatt írják ki.

A mai valutapiac

A mai pénzpiac szenzációja Milanónak Zürichben való nagy emelkedése. A tegnapi jegyzéssel szemben az olasz lira 100 pontnyi emelkedést mutatott nyitáskor és ehhez képest a reggeli órákban nagy kitéések voltak olasz devizában. Délután azonban az olasz deviza 24-85-re ment vissza. Ez a vásárló kedvet fékezte. A lejnek 315-tel való jegyzése az árat több valutánál ellanyhította. Délután a tegnapihoz képest az árak olcsóbbak voltak. Jó forgalom mellett a következő áron történtek kitéések: osztrák korona 372—373, magyar korona 440—455, cseh korona 552—554, svájci frank 32-25—32-35, francia frank 9-70—9-80, dollár 193—193-5, font sterling 827—829, olasz lira 8-20—8-25, dinár 2-30—2-35.

Valutapiac március 20-án:

Bukarest. Devizák: Páris 992, Berlin —, London 833, Newyork 195, Róma 830, Zürich 33-25, Bécs 27, Prága 555, Budapest 22, Varsó —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 725, márka —, leva 128, török lira 98, font sterling 810, francia frank 980, svájci frank 33-00, olasz lira 810, drachma 200, dinár 230, dollár 191, lengyel marka 20, osztr. korona 27, magyar korona 22, cseh korona 540.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 131—131, Amsterdam 214—214, Newyork 578-75—578-5,

London 2484—2481, Páris 29-42-5—29-30, Milano 2530—2485, Prága 1677-5—1677-5, Budapest 85—85, Belgrád 715—715, Bukarest 315—315, Varsó —, Bécs 81-55—81-55.

Holland tőkepénzesek akarják megvenni a tatrai fürdőket. Bratislavából jelentik: Egy holland pénzcsoport most alkuszik az Alsó-tátrafüreden lévő Lázár Szilárd-féle penzió megvétele tárgyában. Ugyanennek a pénzcsoportnak messzebbmenő tervei is vannak a Tátrában, amennyiben az állami fürdőket is bére akarja venni. A tárgyalások mai állása szerint valószínű, hogy a bérlet létre fog jönni.

A román-csehszlovák hitelezői tárgyalások meghusultak. Megirtuk már, hogy a csehszlovák hitelezők és a romániai kereskedők megbizottai között Prágában tárgyalások folytak. A romániai kereskedők kiküldötte, Zweifel hosszabb moratóriumot ajánlott a hitelezőknek, ezenfelül a régebbi és újabb adósságokat egységesen kívánta rendezni. Uglátszott, hogy a tárgyalások kedvező mederben folytak. Az „Argus“ mai jelentése szerint azonban Zweifel Bukarestbe távirati jelentést küldött, amelyben megírja, hogy visszautazik, mert a tárgyalások megszakadtak. A szakítás oka az, hogy a csehszlovákok a megegyezésből ki akartak zárni több olyan román céget, amelyek — véleményük szerint — azonnal megfizethetik adósságukat.

SPORT

Vincze József, a Haggibbor vívószakosztályának vezetője, a napokban véglegesen eltávozott Kolozsvárról. Vincze Amerikába költözik, ahol egy ismert budapesti vívómesterral társulva vívóiskolát szándékszik nyitni. Vincze József nevéhez fűződik a mostani cluji vívósport megerősítése. Schenker Lajos vívómester idehozatala az ő kezdeményezésére történt s ezáltal a cluji vívósport néhány hó alatt értékes faktora lehet az ország vívósportjának. Eltávózása nemcsak a Haggibbor vívógárdájának, hanem Románia vívósportjának is érzékeny veszteséget jelent.

A timisoarai Kadimah 5 ponttal behozhatatlanul vezet a II. oszt. bajnokságban.

A cluji futballbajnokság derbyje. Vasárnap kerül eldöntésre az Univeritatatea és Victoria csapatai között, hogy ki van hivatva a cluji bajnoki címet viselni. Utánna a CFR játszik a Haggibborral. Egyenlő kvalitású csapatok szép küzdelmére van kilátás.

Megdöntötték a magassági rekordot. Párisból jelentik: Hivatalosan megerősítik, hogy Laporte repülő tegnap kétszázharminc kilogrammmal megterhelt hidroplánál megdöntötte az eddigi magassági rekordot, amelyet 3307 méterrel az amerikaiak tartottak. Laporte új rekordja 3760 méter.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsirt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

יש כשר ויש פסח
áru

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készül, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és tekintis
sajnája az utat meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt
sztalosok furnírzsükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Óriási különlegességek,
választékban (brilliánsárak,
arany- és arany-
platina zseb- ezüst- és
és karóra (argentorezüst

disz-és ajándéktárgyak

szolid áron
a legmodernebb kivitelben

FENYŐ ÉS BRAUNFELD

világvárosi ékszeráruházban
Cluj, Piața Unirii 15.
Interurban telefon 643

יש כשר ויש פסח

Kóser husvéti erdélyi uradalmi fajbo-
rok nagybani elárúsítása Bognár és
Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T.
Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יש כשר ויש פסח

יש פסח HUSVÉTI ÁRU יש פסח

Értesítjük igen tisztelettel vevőinket és a fogyasztó közönséget, hogy ez évben ismét forgalomba hozzuk a tiszta cikóriából készült közkedvelt

יש פסח UHU kávépótlékot,

mely főtisztelendő Koppel Reich ur a budapesti aut. orth h. község főrabbiának szigorú felügyelete alatt készül és ennélfogva rituális szempontból minden igénynek megfelel.

Előjegyzéseket elfogad:

Hienz Vilmos, Kolozsvár,
Biro József, Nagyvárad,
Trattner Sámuel, Szatmár,
Grosz Lajos és Fia, Temesvár.

Kőbányai Polgári
Serfőző- és Szent István
tápszerművek r.-t.

25-29-30,
-1677-5, Bu-
5, Bukarest
55.

arják meg-
ból jelentik
k az Alsó-
penzió meg-
nczosportnak
Tátrában,
örbe akarja
t valószínű,

ezői tárgya-
hogy a cseh-
skedők meg-
folytak. A
fél hosszabb
ezenfelül a
sen kívánta
ások kedvező
jelentése sze-
rati jelentést
autazik, mert
kítás oka az,
l ki akartak
- vélemény-
adóságukat.

szakosztályá-
en eltávozott
öltözik, shol
ársulva vivő-
nceze József
vívóspport meg-
r idehozatala
záltal a elulji
tora lehet az
csak a Hag-
nia vívóspport-

ttal behozha-
n.
ye. Vasárnap
Victoria sa-
cluji bajnoki
Haggibborral,
zdelmére van

ekordot. Pá-
rósítik, hogy
kilogrammal
e az eddigi
7 méterrel az
ekordia 3700

blag
L
mert ez
kiadás!

nagyvárad
szigoruan
erint
OS Cluj

gorát

és teki nts
meg a
S. butorterméit
itt szerezhetik be

ességek,
asárak,
ny-
- és
prezűst
rgyak

elben
FELD
ázában
15.
643

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA
Péntek: Carmen
Vasárnap: Aida

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
Péntek: Sultana. Harmadszor. Napibérlet 103. A.
Szombat délután 3 órákor: Az Uferini illuzionista-
csoport vendégjátéka. Esti helyárrakkal.
Fél 6 órákor: Az Uferini-csoport vendégjátéka.
Esti helyárrak.
Este 8-kor: Sultana. Negyedszer. Napibérlet 104. B.
Vasárnap délelőtt 11 órákor: Hevesi Piroska hangver-
senye. Mérsékelt helyárrakkal.
Délután 3 órákor: Uferini. Esti helyárrakkal.
Fél 6 órákor: Uferini. Esti helyárrakkal.
Este 8 órákor: Sultana. Ötödször. Bérletszünetben.
Hétfő d. u. fél 6 órákor: Uferini. Esti helyárrakkal.
Este 8 órákor: Sultana. 6-szor. Bérletszünetben.
Kedd délután 3 órákor: Uferini. Esti helyárrakkal.
Fél 6 órákor: Uferini. Esti helyárrakkal.
Este 8 órákor: Sultana. 7-szer. Bérletszünetben.

Öltönyök Raglánok Ulsterek

és a tavaszi divat összes újdonságai

Szántó & Komlós
férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ
Piața Unirii 14

ARAD Színházépület SATU-MARE Színházzal szemben

Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 14. szám
Telefon Interurban 2-13 * Sürgöny: Juvaere, Cluj

Ékszerárúgyártás, nagykereskedés

Fogászáll arany és forrasztó * Arany, ezüst és platina bevételeit

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezst tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelérusítőknek!

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

Direkt vonalak - átszállás nélkül

Constanța
direkt
Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada

az „Asia“ hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet
„Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest
és a „Reclama“ Cluj

Rador

Havre—New-York

Gyorspostajaratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“
Pasagiul Comedia
BUCURESTI
és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 902

Három új szó:

KALLA
halkonszervek
a legjobbak!

Gyártja a „Kalla“ halkonszervek gyár Timisoara

Kaphatók minden fűszer- és csemegekereskedésben

Ha ősszel termést óhajt,
ugy szerezzé már most be a fák, szőlő stb. ápolásához szükséges eszközöket

Kun Mátyás Fia
60 év óta fennálló üzletéből
Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 2.

Vágott és vágatlan tűzifát
vagon, 51- és mászatételekben, ugyszintén
meszet, cementet és gipszet
legelőcsöbbsen szállít a
Calcit Művek R.-T. Cluj
Str. Dragafina (v. Fellegyári-ut) 9. Telefon interurban 11-06
Egy m³ oltott mész 400 lej

„Gladys“ sósborszesz üdit,
„Gladys“ só borszesz erősít,
„Gladys“ sósborszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

ANYUKOM mondja: csakis

TEÁSKANNA
VÉDJEGYŰ TEÁ

hozzál, mert aromás finom és kiadós. Ezért csak ezt isszuk.

TEÁSKANNA VÉDJEGYŰ TEÁ csakis eredeti csomagolásban Teáskanna védjegyű felirással valódi. Kapható minden fűszerkereskedésben.

Longines

órák
7 nagydíj
irodába és utazásra

Önmaga ellen vét, ha nem
Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barifiu (vult Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Allásteresőknek 30% kedvezmény.

Jégszekrény (bodega részére igen alkalmas és kitűnő állapotban van) eladó. Király-u. 33., ajtó 7.

Magas árban veszünk.

butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kaszát egész lakásberendezéseket. Meghívásra házhöz megyünk.

Beck és Benjámín

Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu
Telefon 17-03

Olesón kiárusítjuk rakatáron levő perzsa és gyári szőnyeget, ebédlő-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

Nyárfaröng (fehér nyárfa) minden méretben kapható. Schwartz Izsák Alesd 2. 9968

Vidéki postamesterő, kinek postája havonta 8000-9000 lejt jövedelmez keres oly román férfi kiadót, ki a posta minden ágában jártas. Életkora 30-35, jó családból és intelligens legyen fényképpel és életleírással ellátott leveleket a kiadóba kérek. 6978

Fogászok figyelmébe!

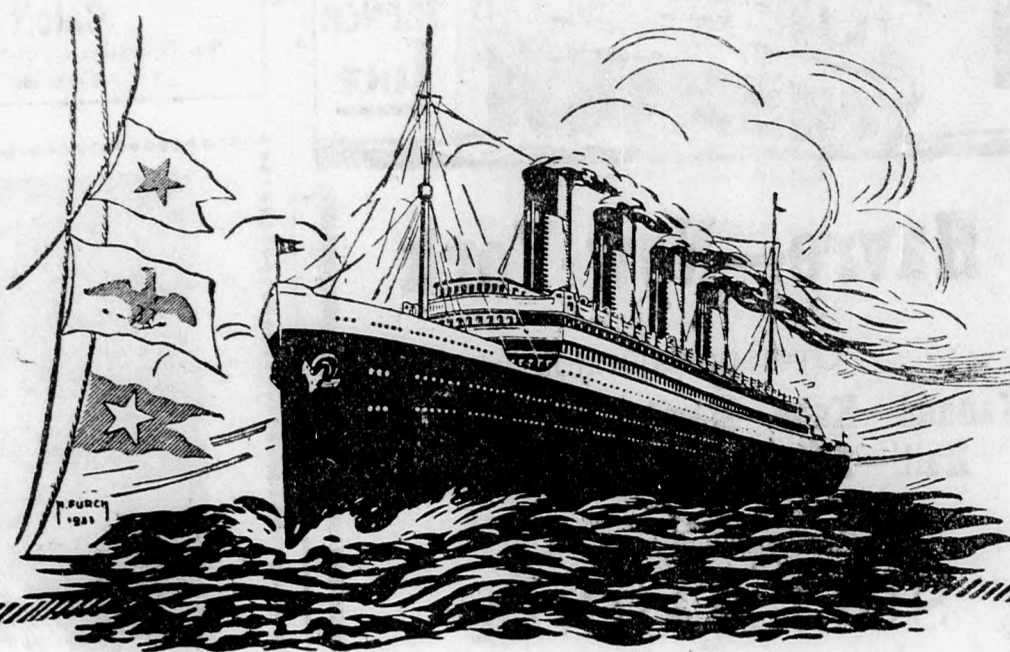
Erdély legnagyobb városában, helyvárosban, több évi jól bevezetett gyakorlattal, legegészságban berendezett fogorvosi rendelőhöz csatládi ok miatt társat, esetleg a rendelő átvetelére vevőt keresek.

Cím:
WEISZ ELEK CLUJ
Uránia-palota

Károlyi Mihály emlékiratai: Egy egész világ ellen. Ára 260 lej. Uj Kelet könyvostálya.

Posztószakmában teljes jártasággal bíró segédet azonnali belépésre keres Grünfeld Henrik Saturnare Pia a Bratianu 2. 6970

Egy megbízható ékszer és óraszakmában jártas utazó állást keres. Leveleket „Szorgalmas” jellegre a kiadóba kér. 6977

KÖZVETLEN ÚTVONALAK
BUKAREST - TEMESVÁR - NAGYVÁRAD és HALMITÓL.

Hamburg - Amerika - Kanada - Argentínia - Braziliába
Bréma - Antwerpen - Cherbourg

KERESZTÜL
A VILÁG LEGHIRESEBB GÖZHAJÓIN

HETENKINT 3-SZORI HAJÓINDULÁSSAL
AMERIKA-ÉS KANADÁBA

GYORS, KÉNYELMES ÉS BIZTOS. A 2 ÉS 3 OSZTÁLY BERENDEZÉSE 2-4 VAGY 6 SZEMÉLYES, KÜLÖN KABINJAIVAL FELÜLMULHATATLAN. ELSŐRENDÜ NEMET KONYHA ÉS KISZOLGÁLÁS.

PROSPECTUST ÉS HAJÓMENETRENDÉT INGYEN ÉS BERMENŰVE KÜLD

N. BRÜCK & CO.

BUKAREST / STRADA / ARINDAR 11-12
TIMISOARA - JOSEF TADT / STR. L. BRATIANU / HERRENGAZDE 11-8

ROMANIA LEGNAGYOBB HAJÓUGYVÉRSÉGE
DIJTALAN FELVILÁGOSÍTÁS UTLEVÉL-ÉS VIZUMÜGYEKBEN.
LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN - IRJATOK AZONNAL!

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

„LEBEDA”

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gypotstb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:

paplant,
matracot,
párnát és
mindennemű
ágyneműt.

Telefon 596

Veszünk és eladunk:

lőszört,
disznószört,
kecskeszört,
gyapjut,
tollat,
africés
Seegrast.

Villamos tollfosztógépünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.

Vállalunk:

kórházi,
közintézeti,
szállodai
felszerelések
szállítását.

Telefon 515

Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

Perfect szakképzett utazó azonnali belépésre felvétetik

EUGEN GROSZ & CO. S. A.
vasnagykereskedők Oradea-Mare

LÁDAGYÁR

Mindenféle jármű és járműalkatrészeket készítenek és szerelnek. Részletek megrendelésre azonnal készítenek és szállítják a legelőször napl áron.

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántói-utca) 1 szám

„SIRPINOL”

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő- és hörgőgyulladás, köhögés, számkököhögés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje házi orvost, hogy „Sirpinol”-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt” gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

GOERZ

Kamrák, objektívek, tekercsfilm, filmpakk, lemezek, látcsövek

Képes árjegyzéket ingyen, bérmentve küld:

I. B. [Gibson vezérképvisele] Bucaresti, Str. Sevastopol 13

Joh. Weiss & Sohn

gyártmányu szerszámok:

Vonófűrészek (Schittersagen) Szögfűrészek, Sárgaréz épületrészeveretek, Sárgaréz butorveretek, Butorzárak, Grundmann gyártmány Butorszegek, Bőröndveretek, „Record” husvágógépek.

Teutsch & Oberth

Vas és fémáru import

Sibiu - Hermannstadt

Kappel Anzeige, Sibiu

Mégis csak legjobb aknés nélküli borotváló por, amely az ország legrégebbi gyártmánya

mely most ujonnan átpreparálva,

az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána

„RASOL IDEAL”

Kapható 1/4, 1/2 kg. szép csomagolásban. 5 kg. vétel franco lei 145.-, kisebb mennyiségben lei 30.-, vidékre lei 40.- kgkint. Óvakodjunk az ártalmas utáztatoktól. Csak az „Ideal” felírásu valódi

Reszling József fodrász

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30.

Weisz Testvérek Rt.
szalagszövőgyára Satu-Mare

Gyárt bőrkereskedők részére cipő- és csizmahuzót (struplit), rélcipő selyemfűzőt. Rövid-áru nagykereskedőknek különféle selyemszalagokat a legversenyképesebb árakban!